EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.7.9.
COM(2024) 282 final

2024/0156 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló megállapodás 6. cikkének felülvizsgálatával összefüggésben képviselendő álláspontról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya az Unió által a hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló megállapodás (a továbbiakban: a megállapodás) 6. cikkének felülvizsgálatával összefüggésben képviselendő álláspont meghatározásáról szóló határozat.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. Megállapodás a hivatalosan támogatott exporthitelekről

A megállapodás egy informális megállapodás az EU, az USA, Kanada, Japán, Korea, Norvégia, Svájc, Ausztrália, Új-Zéland, Törökország és az Egyesült Királyság (a továbbiakban: a résztvevők) között, melynek célja, hogy megfelelő keretet biztosítson a hivatalosan támogatott exporthitelek szabályos használatához. A gyakorlatban ez a résztvevők közötti egyenlő versenyfeltételek megteremtését (azaz annak biztosítását, hogy a verseny alapját az exportált áruk és szolgáltatások ára és minősége képezze, ne pedig a biztosított pénzügyi feltételek), valamint az arra való törekvést jelenti, hogy megszüntessék a hivatalosan támogatott exporthitelekkel összefüggő támogatásokat és kereskedelmi torzulásokat. A megállapodás 1978 áprilisában határozatlan időtartamra hatályba lépett, és bár az OECD titkárságától kap adminisztratív támogatást, nem az OECD jogi aktusa[1].

A megállapodást rendszeresen frissítik, figyelembe véve azokat a pénzügyi piaci és szakpolitikai fejleményeket, amelyek hatást gyakorolnak a hivatalosan támogatott exporthitelek nyújtására. A megállapodást az 1233/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[2] átültette az uniós jogrendbe, és így az jogilag kötelező érvényűvé vált az EU-ban. A megállapodás feltételeinek felülvizsgálatai az 1233/2011/EU rendelet 2. cikke szerinti felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén épülnek be az uniós jogba.

2.2. A megállapodás résztvevői és döntéshozatal

Az Uniót az Európai Bizottság képviseli a résztvevők ülésein, valamint a résztvevők írásbeli döntéshozatali eljárásaiban. A megállapodás valamennyi módosításáról konszenzussal határoznak.

2.3. A résztvevők tervezett jogi aktusa

A megállapodás 6. cikkének jogilag előírt felülvizsgálatáról jelenleg folynak a tárgyalások a megállapodás résztvevőinek szintjén, az Unió és számos más résztvevő javaslatai alapján. E javaslatok közös célja, hogy a megállapodás összhangba kerüljön a nemzetközi éghajlat-politikai célokkal azáltal, hogy a 6. cikkben foglalt, kibocsátáscsökkentés nélküli széntüzelésű erőművek támogatásának tilalmát – kivéve korlátozott és egyértelműen meghatározott körülmények fennállása esetén – kiterjesztik a fosszilis tüzelőanyagokat felhasználó energiaágazat egészére.

A változtatást tudományos bizonyítékok támasztják alá. A Nemzetközi Energiaügynökség (IEA) a nettó zéró kibocsátás 2050-ig történő eléréséről szóló elemzése[3] szerint 2021 után nettó zéró pályán nem kerülhet sor új beruházásokra a fosszilistüzelőanyag-ellátás terén. Ezen túlmenően számos OECD-kormány és exporthitel-ügynökség már különböző módokon

---

1 Az OECD-konvenció 5. cikkében meghatározottak szerint.

2 Az Európai Parlament és a Tanács 1233/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a hivatalosan támogatott exporthitelek terén bizonyos iránymutatások alkalmazásáról, valamint a 2001/76/EK és a 2001/77/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 326., 2011.12.8., 45. o.).

3 https://www.iea.org/reports/net-zero-by-2050

kötelezettséget vállalt a szükséges szakpolitikai változtatások végrehajtására: egyrészt nemzeti szinten, a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos kivezetésére vonatkozó nemzeti szakpolitikák elfogadásával, másrészt olyan többoldalú nyilatkozatokban, mint a COP26 tiszta energiára való átállás nemzetközi állami támogatásáról szóló nyilatkozata. 2023 áprilisában a G7-ek éghajlat-politikai, energiaügyi és környezetvédelmi miniszterei ismét hangsúlyozták az iránti kötelezettségvállalásukat, hogy a hivatalos nemzetközi finanszírozást összehangolják a Párizsi Megállapodás céljaival, ugyanakkor megjegyezték, hogy figyelembe kell venni a nemzetbiztonsági és geostratégiai érdekeket. A Tanács 2022. márciusi következtetéseiben[4] elismerte az IEA elemzésének, valamint az ENSZ Éghajlatváltozási Kormányközi Testülete (IPCC) elemzésének fontosságát, amelyek értelmében a tagállamok 2023 végéig „meghatározzák saját, tudományosan megalapozott határidőiket a fosszilis tüzelőanyagokat felhasználó energiaágazat projektjeihez nyújtott, hivatalosan támogatott exporthitelek megszüntetésére, kivéve a korlátozott és egyértelműen meghatározott, a globális felmelegedés tekintetében megállapított 1,5 °C-os határértékkel és a Párizsi Megállapodás céljaival összeegyeztethető körülmények között megvalósuló projekteket”.

A tervezett jogi aktus általános szabályt állapítana meg, amelynek értelmében hivatalosan támogatott exporthitel és kötött segély nem nyújtható a fosszilis tüzelőanyagokat felhasználó energiaágazat számára, kivéve a korlátozott és egyértelműen meghatározott, a globális felmelegedés tekintetében megállapított 1,5 °C-os határértékkel és a Párizsi Megállapodás céljaival összeegyeztethető körülmények között megvalósuló projekteket. A jogi aktus nem határozná meg e körülmények jellegét, hanem a megközelítésük kialakításában mérlegelési jogkört biztosítana a résztvevők számára. Az ezen rugalmasság alkalmazásával kapcsolatos fegyelmet az átláthatósági kötelezettségek biztosítanák.

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

Mivel alapvető fontosságú, hogy az OECD exporthitel-közössége megfelelően átültesse az éghajlat-politikai célkitűzéseket a megállapodás szabályaiba és a gyakorlati intézkedésekbe, az Unió arra fog törekedni, hogy a következő üléseken megállapodás szülessen a fosszilis tüzelőanyagok szóban forgó fokozatos kivezetéséről. Számos más résztvevő valószínűleg ugyanebbe az irányba fog haladni, továbbá mások idén már bejelentették, hogy megszüntetik a kibocsátáscsökkentés nélküli fosszilis tüzelőanyagokat felhasználó energiaágazat támogatását. Az Uniónak készen kell állnia arra, hogy állást foglaljon a megállapodás 6. cikkének felülvizsgálatáról. E tanácsi határozatra irányuló javaslat melléklete tartalmazza a megállapodással kapcsolatos kompromisszumcélt megfogalmazó legutóbbi uniós javaslatot. Az Unió által képviselendő álláspont az, hogy az EU csatlakozzon az OECD-határozattal kapcsolatos konszenzushoz, amennyiben az összhangban van az említett kompromisszumcéllal.

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Általános elvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik „a megállapodásokkal létrehozott szervekben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az

[4] A Tanács következtetései az exporthitelekről, amelyeket a Tanács (Gazdasági és Pénzügyek) a 2022. március 15-i 3855. ülésén jóváhagyott (https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7101-2022-INIT/hu/pdf).

ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat”.

A „joghatással bíró jogi aktus” fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, melyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak kötelező erővel, de „meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát”.[5]

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktus meghatározó módon befolyásolja az uniós szabályozás tartalmát, nevezetesen a hivatalosan támogatott exporthitelek terén bizonyos iránymutatások alkalmazásáról, valamint a 2001/76/EK és a 2001/77/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. november 16-i 1233/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletet, mivel annak 2. cikke rögzíti, hogy „[a] Bizottság a 3. cikknek megfelelően a megállapodás résztvevői által az iránymutatásokhoz fűzött módosítások nyomán felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogad el a II. melléklet módosítása céljából”. Ez magában foglalja a megállapodás mellékleteinek módosításait is.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

4.2. Anyagi jogalap

4.2.1. Általános elvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül.

4.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktus elsődleges célkitűzése és tartalma az exporthitelekkel kapcsolatos, amelyek a közös kereskedelempolitika hatálya alá tartoznak. Ezért a javasolt határozat anyagi jogalapja az EUMSZ 207. cikke.

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja az EUMSZ 207. cikke (4) bekezdésének első albekezdése, összefüggésben az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdésével.

5. A TERVEZETT JOGI AKTUS KIHIRDETÉSE

Mivel a tervezett jogi aktus módosítani fogja a megállapodást, elfogadását követően helyénvaló kihirdetni azt az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

[5] A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

2024/0156 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló megállapodás 6. cikkének felülvizsgálatával összefüggésben képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikke (4) bekezdésének első albekezdésére, összefüggésben 218. cikkének (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) A hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló megállapodásban (a továbbiakban: a megállapodás) foglalt iránymutatásokat az 1233/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[6] átültette az uniós jogba, és így azok jogilag kötelező érvényűvé váltak az Unióban.

(2) A megállapodás 6. cikkével összhangban a megállapodás résztvevőinek (a továbbiakban: a résztvevők) felül kell vizsgálniuk a szóban forgó cikket a megállapodás feltételeinek további erősítése céljából annak érdekében, hogy hozzájáruljanak az éghajlatváltozás mérséklésének közös célkitűzéséhez.

(3) A megállapodás 6. cikkének felülvizsgálatára vonatkozó tervezett határozatnak összhangban kell lennie az Európai Unió Párizsi Megállapodás szerinti nemzetközi kötelezettségvállalásaival és az Unió éghajlat-politikájával.

(4) Az Európai Unió Tanácsa az exporthitelekről szóló, 2022. március 15-i következtetéseiben már bejelentette a tagállamok azon szándékát, hogy 2023 végéig nemzeti politikájukban meghatározzák saját, tudományosan megalapozott határidőiket a fosszilis tüzelőanyagokat felhasználó energiaágazat projektjeihez nyújtott, hivatalosan támogatott exporthitelek megszüntetésére, kivéve a korlátozott és egyértelműen meghatározott, a globális felmelegedés tekintetében megállapított 1,5 °C-os határértékkel és a Párizsi Megállapodás céljaival összeegyeztethető körülmények között megvalósuló projekteket.

(5) Helyénvaló meghatározni az Unió által a megállapodás 6. cikkének felülvizsgálatával összefüggésben képviselendő álláspontot, mivel a megállapodás résztvevőinek tervezett határozata – az 1233/2011/EU rendelet 2. cikkéből adódóan – kötelező érvényű lesz az Unióra nézve és meghatározó módon befolyásolja majd az uniós szabályozás tartalmát,

[6] Az Európai Parlament és a Tanács 1233/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a hivatalosan támogatott exporthitelek terén bizonyos iránymutatások alkalmazásáról, valamint a 2001/76/EK és a 2001/77/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 326., 2011.12.8., 45. o.) (a továbbiakban: az 1233/2011/EU rendelet).

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Unió által képviselendő álláspont a következő: az EU e határozat mellékletével összhangban csatlakozzon a megállapodás résztvevői közötti, a megállapodás 6. cikkének és egyéb kapcsolódó cikkeinek felülvizsgálatára vonatkozó konszenzushoz.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök